БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

СТАНОВИЩЕ

от проф., д.ю.н. Методи Марков Марков по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент" по научна специалност гражданско и семейно право, научно направление 3.6. Право, към Института за държавата и правото при Българската академия на науките

1. Данни за конкурса.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент" по гражданско и семейно право е обявен съобразно правилата на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на закона и правилника на БАН. Няма данни за допуснати нарушения на процедурата. Решението е публикувано в Държавен вестник, бр. 84 от 25.10.2016 г.

2. Кратко представяне на кандидата.

В конкурса за доцент по гражданско и семейно право, обявен в ДВ, бр. 84 от 25.10.2016 г., единствен кандидат е Николай Тодоров Колев.

Г-н Колев е завършил специалност право в юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски" през 2005г. От 2006г. е назначен за научен сътрудник, а от 2011г. е главен асистент в ИДП при БАН. През 2012г. е придобил научната и образователна степен „доктор" по гражданско и семейно право.

3. Описание на научните трудове.

За рецензиране са представени една монография – Изключване на съдружник от ООД и четири статии, които не са по темата на дисертацията за придобиване на научна и образователна степен „доктор".

3.1. Монографията Изключване на съдружник от ООД е първото по рода си монографично изследване на изключването на съдружник от ООД в българската правна литература. Актуалността на темата произтича и от липсата на монографично изследване

по темата у нас, което е необходимо поради богатата и често противоречива съдебна практика.

Трудът е в обем от 223 страници и съдържа: заглавна страница, съдържание, увод, изложение, развито в пет глави, а те от своя страна - в точки; заключение, съдържащо резюме на получените резултати и предложенията de lege ferenda, и библиография.

В първата глава се изясняват функциите и приложното поле на уредбата. Този способ за прекратяването на членството в дружеството въпреки волята на съдружника изпълнява три основни функции – санкционна, гаранционна и защитна. Авторът споделя разбирането, че на изключване подлежи и мажоритарният съдружник, а на още по-голямо основание – и на един от двамата съдружници, независимо от съотношението на техните дялове. Обсъжда се съотношението между иска по чл.155 ТЗ за прекратяване на дружеството по съдебен ред и извънсъдебния ред за изключване на съдружник. След анализ на действащата уредба се стига до заключението, че е наложително въвеждането на специално правило, според което при взаимно изключване исковете по чл.74 ТЗ следва да се разгледат едновременно, а ако са неоснователни, съдът да се произнесе има ли важни причини за прекратяване на дружеството по чл.155 ТЗ. Интерес представлява анализът на някои специфични хипотези, при които изключването се съпътства от наличието на залог или запор върху дела на съдружника.

Във втората глава от рецензирания труд се разглеждат отделните основания за изключване. Прави впечатление, че авторът не е обособил в отделна точка нарушението по чл.126, ал.3, т.2 ТЗ, а е вместил изложението по въпроса към основанието по т.3, което внася първоначално объркване у читателя. Впоследствие става ясно разбирането на автора – че неизпълнението на решение на общото събрание не е достатъчно основание, ако не може да се квалифицира и по т.1 или т.3 на чл.126, ал.3 ТЗ. Само под линия е маркиран въпросът дали вземането на дружеството за вноска може да бъде цедирано. При липса на законова забрана се поставя въпросът дали по естеството си това вземане е прехвърлимо. Споделя се разбирането, че при съпритежание на дял неизпълнението от един от солидарните длъжници е основание за изключване на всички. Обективния характер на неизпълнението като основание за изключване поставя интересния въпрос как би се отразила вината на съдружника върху последиците от изключването.

В третата глава се разглеждат процедурите за изключване на съдружник. Защитава се виждането, че при изключване заради неизвършване на вноска даденият допълнителен срок може да не се побере в рамките на максималния по закон двегодишен срок за довнасяне на вноските. Подхожда се диференцирано при изключване по чл.126,

ал.3 ТЗ, в зависимост от това дали нарушението може да бъде преустановено и последиците от него да се отстранят. В тази връзка неприемливо е според автора разбирането, че във всички случаи предупреждението има характер само на уведомление – това е вярно само когато последиците от нарушението са неотстраними. Аргументирано се оборва тезата, че предупреждението е предпоставка за възникване на правото на изключване, а не част от процедурата. Заявяването за вписване в Търговския регистър на изключването и на свързаните с него последици според автора следва да бъде общо.

Предмет на четвъртата глава са последиците на изключването. Извежда се необходимостта от систематизирана уредба на тези въпроси. Отрича се правото на съдружника на част от печалбата за съответния период.

Последната глава от хабилитационния труд е посветена на защитата на съдружника срещу изключването. Застъпва се разбирането, че на съдебен контрол подлежи преценката за тежестта на нарушението, което обосновава изключването. Обръща се внимание на необходимостта от промяна в уредбата, за да се гарантира ефективност на спирането на производството по вписване на изключването в Търговския регистър като обезпечителна мярка.

3.2. В представените за рецензиране статии се разглеждат дискусионни въпроси, по които авторът изразява собствена позиция. Такива са въпросите относно съвместното притежание на дял в ООД, правото на глас на съдружник в ООД, прехвърлянето на поименни акции и свикване на общото събрание на акционерите.

4. Научни приноси.

Трудът е първото монографично изследване на темата у нас. Изложението показва, че авторът познава добре материята. Използвана е относимата съдебна практика.

Могат да се отбележат следните по-конкретни приноси:

Обосновава се разбирането, че мажоритарен съдружник също може да бъде изключен, както и за възможността съдружниците в двучленно дружество да се изключат взаимно.

Изложени са аргументи в подкрепа на правилния според автора отговор по редица дискусионни въпроси – например: неизпълнението на задължението за участие в управлението представлява ли основание по чл.126, ал.3, т.1 ТЗ или по чл.126, ал.3, т.3

ТЗ; как да се осигури връчването на поканата за общото събрание на изключвания съдружник.

Принципното отричане на възможността за установяване на други основания за изключване в дружествения договор се съчетава с виждането, че в договора могат да се конкретизират уредените в закона основания.

Важно качество на изследването е задълбоченият анализ на богатата съдебна практика. Често този анализ е критичен и авторът изразява несъгласието си с някои възприети в практиката догми – например че не е достатъчно едно нарушение, а е необходимо поведение, което има траен характер; следваното в практиката разбиране, че отговорността на управителя се различава от отговорността на съдружника; че предупреждението за изключване не е задължително да се санкционира с решение на общото събрание; според автора предупреждението за изключване и поканата за общото събрание могат да се връчат и в един ден, стига нарушението да е неотстранимо и събранието да е свикано достатъчно късно, за да подготви съдружникът защитата си; че искът по чл.74 ТЗ срещу решението за изключване може да бъде предявен само от изключения съдружник.

В редица случаи авторът подкрепя своите тези със сравнителноправни аргументи, което показва широтата на изследването.

Множеството добре обосновани предложения за усъвършенстване на законодателството, като някои от тях дори са намерили завършен вид в умело редактиран проект за редакция на съответните разпоредби – като например: премахването на чл.126, ал.3, т.2 ТЗ като основание за изключване; към хипотезата по чл.126, ал.1 ТЗ да се добави и неизпълнението на задължението за допълнителна вноска; за уреждането на въпроса за връчване на поканата за общото събрание на изключвания съдружник (конкретно предложеният вариант ми се струва прекалено строг, но е полезно да се съпоставят различни предложения); за създаването на единна уредба на последиците от изключването.

5. Научноизследователска и преподавателска дейност.

Г-н Колев работи повече от 10 години в ИДП при БАН, като е извършил редица стойностни научни изследвания и разработки в областта на гражданското и търговското право. Освен това през по-голямата част от това време той работи и като хоноруван асистент в Юридическия факултет на СУ „Св.Кл.Охридски”, където води упражнения по облигационно право.

Справката за приносния характер на публикациите отразява коректно забелязаните приноси.

6. Заключение.

Представеният за рецензиране труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Кандидатът има дългогодишен преподавателски опит и отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност, за която е обявен конкурсът.

Поради гореизложеното ***препоръчвам на почитаемото научно жури да предложи на научния съвет на Инситута за държавата и правото при БАН да избере НИКОЛАЙ ТОДОРОВ КОЛЕВ на академичната длъжност „доцент" по гражданско и семейно право, научно направление 3.6. Право.***

06.02. 2017 г. **Член на научното жури:**

…….....

(проф. М.Марков)